

- *Nece konuşuyorsunuz?*
- *Tangoca!*

Dünyanın neresine giderseniz gidin, dans da diğer diller gibi bir iletişim aracı. Özellikle de günümüzde bu kadar yoğun ilgi varken.

Yukarıdaki sözler size garip gelebilir ama Hong Kong'a ilk gittiğimde İngilizce konuşmayan bir Çinli ile iletişimimizi 'tango' kelimesi ile sağlamıştık. Önce Çince bir şeyler söyledi. Büyük ihtimalle beni Hong Kong'da yaşayan bir yabancı zannetti. Ben garip garip bakıp, İngilizce 'anlamadım' dedim. O da güldü ve 'tango' dedi. Ben de kafa sallayıp, ayağa kalktım. Bir tanda dans ettik. Yine kafalarımızı sallayıp, oturduk. Bu durum, dans etmeyen insanlara çok anlamsız gelebilir. Ama ben konuşmadığım o kişi hakkında sizlere birçok şey anlatabilirim:

- 1- D'Arienzo'nun o 'köşeli' müziğinde keskin ritimlere çok güzel karşılık verebiliyor. Siz de müziği kendiniz dinlemeden, onun dansından dinleyebiliyorsunuz. Yani, o anda D'Arienzo mu, yoksa Pugliese mi çalıyor, müziği duymadan bile söyleyebilirsiniz.
- 2- Sakin ve dengeli bir insan. Telaş yok, attığı adımları çok iyi biliyor ve kendisine güveniyor.
- 3- Karşısındakine son derece saygılı, yönetmek kadar, beklemeyi de biliyor ve seviyor. Yani monologdan çok, diyaloga önem veriyor.

Bu ilk Hong Kong tango deneyimim oldu. Normalde haftalık yapılan milonga dışında Uruguay'dan gelen bir çiftin showlarının olduğu bir geceydi. Üç haftalık bir worksop maratonunun ortasında düzenlenmiş bir gece. Eh, yer biraz uzak. Gelen geldi mi, gitmiyor! Oradaki tango severleri birkaç adım ileri taşıyıp öyle gidiyorlar. Yani Hong Kong'da workshoplar bizdeki festivallerden bile uzun sürüyor diyebiliriz. Ama buradaki gibi eğitmen çeşitliliği yok. Tek bir çift ile çalışıyorsunuz. 2002 - 2005 yılları arasında tam üç yıl boyunca her iki ayda bir milongalara katılır oldum. Hong Kong'da katıldığım milongalardan bir tanesi diğerlerinden bir özelliği ile ayrılıyordu. O geceyi düzenleyenler, yabancı konuklarını gecenin başlarında isim ve geldikleri ülke ile anons edip, herkesle tanıştırtıyorlar. Böylelikle siz bütün gece, 'kim bu, nereden gelmiş acaba?' bakışları

altında oturmuyorsunuz. Hatta milongayı düzenleyenler sizi dansa kaldırıp, dansınızı da tanıstırıyorlar orada bulunanlara.

Giriş ücretleri çok cüz'i, hatta bazı milongalarda yok. Ama içecek veya yiyecek tüketmeniz bekleniyor. Oradaki sıkıntı da buradaki ile aynı. Tango gecelerinin düzenlendiği mekanlar, ticari mekanlar ve bir çeşit satış yapmaları gerekiyor. Bu durumda geceyi en az bir - iki içecek ile tamamlamanız iyi olur.

HK'taki o milongaya dönersek, benim bulunduğum masa oldukça ilginç bir masaydı. Yanımda oturan kişi Alman Katrin Fiedler, Hong Kong'da yaşayan bir araştırmacı, aynı zamanda Hong Kong'daki TangoTang'in gönüllü çalışanlarından. Karşımda oturan 55 - 60 yaşlarındaki çift Amerikalı ve turistik gezi için Hong Kong'da bulunuyorlar. Ancak 15 yıl önce bayan, İstanbul Teknik Üniversitesi'nde çalışmış. Ben, İstanbulluyum, İstanbul Teknik Üniversitesi'nden mezunum, ve iş için Hong Kong'da bulunan bir Türk'üm. Katrin bu arada, İstanbul'u ziyaret ettiği 2001 yılında, bir milongaya gitmiş ama çok geç başladığı için dans edemedi kaldığı yere geri dönmüş.

Bu biraz 'bir Fransız, bir Alman, bir Türk' laz fıkraları gibi oldu ancak sadece tango için gittiğiniz bir gecede, ilginç insanlarla karşılaşp, güzel sohbetler edebiliyorsunuz. Masadaki herkes İstanbul'da bulunmuş ve hepsi de tango yapıyor. Bütün gece hiç konu sıkıntısı çekmeden saatlerce sohbet ettik.

Hong Kong, dünyanın en kozmopolit şehirlerinden birisi. Her ülkeden insana rastlamak mümkün. Milongaların birisinde, yanında oturduğum üç bayan ile sohbet ederken, Buenos Aires'e yaptıkları geziyi anlatıyorlardı. Ve tesadüf ki, benim tangoya ilk başladığım yıllardan beri tanıdığım arkadaşlarım ile orada tanışmışlar. Tangonun en sevdiğim taraflarından birisi de bu! Gittiğiniz her yerde kendinizi evinizde gibi hissedebilirsiniz. Mutlaka tanıdık birilerinin karşınıza çıkması ve tanıdıkların tanıdıkları olarak arkadaşlıklar kurabilirsiniz.

İlk zamanlarda dans seviyesi olarak 'çok iyiler' diyemezdim, Hong Konglular'a. Ancak üç yıl boyunca çok dramatik bir gelişme gösterdiler. Türkiye'ye workshoplara, festivallere gelen iyi eğitmenler, Hong Kong'da da boy gösterdiler. Ve inanılmaz bir gelişim yaşadı tango Hong Kong'da. Milongaların dans edilebilirliği ise benden 10 üstünden 8 alır! Maalesef burada zaman zaman yaşadığımız o acılar, havada uçuşan boleolara pek rastlamadım HK'da.

Singapur mu? Singapur'da bir kez dans gecesine gidebildim. 'Dans gecesi' diyorum, aslen Latin gecesi olan bir akşamda benim için tango da çalma inceliğini gösterdiler. Biz bile bu kadar konuk sever değiliz galiba! Singapur'da daha küçük

bir topluluk var tango ile uğraşan. Ama ister Taiwan olsun, ister Singapur, ister Hong Kong, nerede bir workshop var, herkes soluğu orada alıyor!

- Almanca konuşuyor musunuz?
- Nein. (Bu sorunun Almancasını bilmem, Almanca konuştuğum anlamına gelmiyor!)
- İngilizce?
- Evet.
- Ama benim İngilizcem çok kötü. Dans eder misiniz?
- Tabii ki!

Düsseldorf'da büyük uğraşlar sonucu bulduğum milonga, o akşam birinci yılını kutluyormuş. Wuppertal'den gelen başka bir eğitmen çift, ev sahibi Thorsten'in ricası ile güzel bir gösteri yaptılar. Telaş yaşanmayan, herkesin kendi alanında dans ettiği güzel bir milongaydı. Bizde de yeni yeni uygulanmaya başlanan bir farkı vardı bu milonganın. Müzikleri ev sahibi değil de, bir DJ yapıyordu. Bu da tabii ki, dans pistinin nabzının daha iyi tutulması ve pistin boş kalmaması demek. Ertesi gün gittiğim Köln milongasını ise yaşamayanlara nasıl anlatabilirim, bilmiyorum. 'Rüya milonga' varsa, bu o milongadan başkası olamaz. Köln'ün biraz dışında hangar gibi tek katlı, büyük bir yapı. İçeri girdiğinizde hemen sağ tarafta bir bar ve etrafında bar sandalyeleri. Dans pisti ise neredeyse bu bar sandalyelerinin yanından başlıyor. Biraz ileriye doğru genişleyen oturma alanı, dans pistine oranla yok denecek kadar küçük. Bir gece önceki DJ burada da müziklerin başında. Hollanda'dan milongaya kalabalık bir grup gelmiş.

Dans pisti parke ve kesintisiz, kolonsuz çok büyük bir alan. İç içe üç büyük halka şeklinde tango yapıyor insanlar. Ve hiç kimse ne duruyor, ne geri gidiyor, ne de bir başkasına değişiyor. Su halkaları gibi birbirine hiç değmeden ama durmadan akıyor. Bayanların neredeyse hepsinin gözü kapalı, erkeklerin ise, hepsi ileriye bakıyor. Bu kadar keyifle, müzikle tango yapılan başka bir milonga daha henüz görmedim desem yeridir. Yüzden daha fazla çift vardı milongada ama kimse bacağına bir morlukla tamamlamadı geceyi.

Portekiz..... Almanya'nın soğuk havasından Fado ülkesine gidelim biraz da. Porto'ya kuzeye çıkalım. Portekiz'e giden turistler 'Fado' dinleyebilecekleri mekanların peşinde koşarken ben işlerin arasına sıkıştırdığım kendime ait az zamanlarda tango peşinden koşardım. İnternette araştırıp da gittiğinizde bazen kapı-duvar bulabiliyorsunuz milongaları. Benim gittiğim milonga da bir kafedeydi. Ama kapıya vardığımda içeriden tango sesi gelmediği gibi, pek kimse var gibi de görünmüyordu. O akşam milonganın iptal edildiğini öğrenmek büyük bir hayal

kırıklığı yarattı ama beni oraya kadar götürüp, ne olur ne olmaz bekleyelim diye arabada uyuklayan arkadaşlarıma 'hadi bakalım, başka bir yere gidiyoruz' demek daha da zor geldi. Gerçi kafede çalışanlardan o gece başka bir yerde daha milonga olduğunu öğrendiğimde ne kadar sevindim tahmin edemezsiniz. Tabii ki, sevgili arkadaşlarım beni oraya da götürdüler. Adresi bulduğumuzda, bir sitenin içindeydik ve etrafta pek de milonga havası yoktu. Sadece apartmanlar olan bir yerdedik. Binayı bulduk. Zili çaldık ve içeri girdik. Sekiz katlı bir apartmanın giriş kat dairesindeydik. Arkadaşlarım bana garip garip bakıyorlar. Ben de diyorum ki 'tamam burası düzgün bir yer, tango gecesi, tango yapanlardan zarar gelmez, hadi gidin'. Çok kalabalık olmayan, yeni başlayanlarla iyi dans edenlerin güzel bir karışımı olan bir milongaydı. Dansa kaldıran herkesin önce Portekizce konuşma çabası, beni güldürüyordu. Sonrasında ise 'A, pardon' ve evrensel dil İngilizceye dönüş. İşin en ilginç kısmı ise, karşımda sadece Portekizce konuşan birisi var ve dans ediyoruz. Her parça sonunda o Portekizce bir şey söylüyor, ben de kelimeleri benzettiğim, algıladığım şekilde İngilizce cevap veriyorum. Çok iyi anlaştık! Sonuçta konuşmaya çalıştığımız konu tango. Ne kadar zamandır dans edildiği, kaç yıldır bu virüsü taşıdığımız, nerelerde tango yapmış olduğumuz vs!

Yurtdışında bana mı hep bu şekilde denk geldi, ya da gerçekten bu yerleşmiş bir kültür mü bilemem ama bu saydığım şehirlerde bana en keyif veren şey, karşımdakilerin dansı yavaş yavaş geliştirmesi. İlk parçada neredeyse sadece adımlar var. Sonraki parçada biraz da dönüşler ve süslemeler geliyor. Ve daha sonra adımlar giderek karmaşıklaşıyor. Yeni başlamış olanlar için zaten, onların adımlarının izin verdiği ölçüde tango yapıyorsunuz. Ama ileri seviye iyi dansçılar, 'ben iyiyim ve çok şey biliyorum' ile değil de, 'sen ne kadar biliyorsan o kadar' ile dans ediyorlar. Ve bu bilmece, karşılıklı bir satranç oyunu gibi bir hal alıyor. Her adıma verdiğiniz karşılık biçimi karşı tarafın sizin dansınızı biraz daha tanımasına ve yeni bir kapı daha açmasına sebep oluyor. Ve merak ediyorsunuz, bir sonraki an neler olacak. Zorlama yok, diretme yok. 'Bak yeni bir şey geliyor ama biraz bak, olmazsa hemen vazgeçerim, ve beraber yürürüz keyifle. Ama sana da doğal geliyorsa bu adım veya bu hareket, bak dansımıza yeni bir şey kattık.' Dans diyalogu tamamen bunun üstüne kurulu ise tangonun keyfine doyamazsınız.

Yazacak çok şey, çok yer var. Nereler mi? Londra, Barselona, Alicante..... Ben tangoyu - belli bir kültürü - farklı kültürlerde yaşamış şanslı bir insanım.

Peki, kendi kültürümüzde neler var?

İstanbul! Benim tanıdığım ama giderek biraz da yabancılaştığım bir İstanbul. Bir de Ankara ve Alaçatı tecrübesi. Bütün gece tek başıma oturup, tanımadığım bir

ortamda dansa kaldırılmayı, veya birilerinin benimle konuşmasını, en azından aynı masada, otururken 'iyi akşamlar' dediğim insanların bana bir şeyler söylemesini beklediğim milongalar yok değil. Artık yabancı simaları merakla karşılar değil, umursamaz bakar olduğumuz milongalar... Bu, organizasyonu yapanlardan değil, bizlerden, katılanlardan kaynaklanan bir durum. Dikkatimize!

Keyifli seyahatler ve iyi milongalar!

Zeynep Çetinkaya